

Kunnanvaltuuston kokous 18.6.2018

PARIKKALAN KUNTASTRATEGIA

1. Johdanto

Parikkalan kunnan väkiluku on viime vuosikymmenen aikana laskenut jopa Tilastokeskuksen arviota nopeammin. Ennusteen mukaan se alenee luonnollisen väestömuutoksen seurauksena vuosittain 65–85 hengellä. Toteutuneen väestömuutoksen perusteella väheneminen viime vuosina on ollut 100 hengen luokkaa, mikä johtuu syntyvyyden laskusta ja kunnasta muuttaneiden määrän lisääntymisestä. Toisaalta työttömyys (12–14 %) on hieman naapurikuntia pienempi.

Voidaan arvioida, että Parikkalassa on vuonna 2025 noin 4500 asukasta. Vastaavasti työpaikkojen vähennys vuodesta 2010 vuoteen 2015 on ollut lähes 17 %. Kehitys lähivuosina näyttää samankaltaiselta. Vaikka taloudellisen tilanteen kehitysnäkymät ovat positiiviset, pystytään edellä kuvattua kehityksen suuntaa kunnan omin toimenpitein vain hidastamaan. Samalla seniori- ja ikäihmisten suhteellinen osuus jatkaa kasvuaan heikentäen tasaisesti taloudellista huoltosuhdetta.

Parikkalan kunnan talous ja palvelurakenne ovat hyvässä kunnossa. Veroaste on alhainen ja velkaa on vähän. Kunnan toiminta ja talous on oivallisesti sopeutettu tilanteeseen, jossa asukasluku ja työpaikkojen määrä ovat tasaisesti laskeneet. Erityisesti investoinneissa (koulut, kirjastot, liikuntapaikat, vuokra-asunnot, kunnan kiinteistöt) on tarkasteltava vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja keskitetysti ja kustannustehokkaammin tai tehostettava nykyisen hajautetun palvelurakenteen käyttöä tukien sitä sähköisillä palveluilla ja yhteistyöllä kolmannen sektorin kanssa.

Toteutuessaan maakunta- ja soteuudistus selkeyttää kunnan tehtäväkenttää. Varhaiskasvatus ja koulutoimi nousevat keskiöön. Jatkossa pääosa nykyisestä kuntaverosta menee maakunnan toimintaan. Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen vähentää tasaisesti kunnan tuloja kuitenkin siten, että peruskunnalla on jatkossakin mahdollisuus itsenäisesti huolehtia kunnan ja kuntalaisten hyvinvoinnista. Maakunta on muutosvaiheessa ja jatkossa muutoinkin kuntayhteistyön (esim. sote-palvelut) kannalta keskeinen toimija.

Parikkalan kunnan vahvuuksina nähdään taloudellisen tilanteen ohella hyvä sijainti ja liikenneyhteydet, peruspalvelut, vahva identiteetti ja luonto. Mahdollisuuksia kunnan kehittämiseen tarjoavat elinkeinojen monipuolistaminen, sijainnin ja rajanylityspaikan hyödyntäminen ja luontoon perustuvan vetovoiman ja tunnettuuden lisääminen. Mahdollisia heikkouksia ja uhkia ovat kuntalaisten ja työpaikkojen määrän laskun ohella heikentävä huoltosuhde.

Parikkalan kunnan elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin turvaaminen on merkittävin haaste arvioitaessa kunnan tulevaisuutta ja kuntastrategian vuosia 2019–2025 koskevia päämääriä.

2. Visio 2025

Parikkala – Parasta yhdessä

Parikkalan kunnan vetovoima perustuu monipuoliseen yritystoimintaan ja kattavaan palvelutarjontaan, jossa kuntalainen on asuinpaikasta riippumatta keskiössä. Kunnan vahvuuksia ovat sen luonto, sijainti, talous ja turvallisuus.

3. Toiminta-ajatus

Parikkalan vireyttä ja vetovoimaa vahvistetaan yritysmuotoisella ja yrittäjyyteen kannustavalla toiminnalla niin koulutuksen, maankäytön kuin kunnan palvelujen osalta.

Kuntalaisten hyvinvointi turvataan laadukkailla ja monipuolisilla palveluilla yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ympäristöstä huolehditaan ja kuntalaisia kannustetaan oman terveytensä kokonaisvaltaiseen edistämiseen.

4. Strategiset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteuttaminen (ohjelma)
Alueen elinvoiman vahvistaminen	<p>Ennakoiva maankäyttö ja mahdollistava kaavoitus</p> <p>Yritysten toimintaedellytysten edistäminen ml. matkailu</p> <p>Logistisen sijainnin hyödyntäminen</p>	<p>Edistetään vapaa-ajan asumiseen tarkoitettujen kiinteistöjen muuttamista pysyviksi asunnoiksi</p> <p>Elinkeino-ohjelma 2019</p> <p>Rajanylityspaikan käytön monipuolistaminen ja kansainvälistäminen</p>
Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen	<p>Laadukas varhaiskasvatus ja koulutoimi, oma lukio</p> <p>Kansalaisopiston toiminnan varmistaminen ja kehittäminen</p> <p>Ympäristöstä huolehtiminen</p> <p>Vammais- ja vanhusväestöstä huolehtiminen</p> <p>Esteettömän ja yhteisöllisen asumisen edistäminen</p>	<p>Paikalliset opetussuunnitelmat</p> <p>Kirjolan koulu 2020 -hanke</p> <p>Parikkalan ja Rautjärven kansalaisopistojen yhteistyö ja yhdistäminen</p> <p>Uusi jätevedenpuhdistamo käyttöön 2019</p> <p>Ympäristöohjelma, päivitys 2020</p> <p>Toimenpideohjelma osana hyvinvointisuunnitelmaa 2020</p> <p>Erillisten selvitysten pohjalta ja osana kiinteistö- ja asunto-ohjelmaa</p>

<p>Terveen ja kestäväen kuntatalouden varmistaminen</p>	<p>Palvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti</p> <p>Luopuminen tarpeettomista ja vajaakäytössä olevista kiinteistöistä</p> <p>Palvelujen jatkuvuutta varmistava yhteistyö</p> <p>Hankerahoituskanavien monipuolinen hyödyntäminen</p>	<p>Talousarvio ja taloussuunnitelma vuosittain</p> <p>Kiinteistö- ja asunto-ohjelma, päivitys 2019</p> <p>Yhteistyö naapurikuntien kanssa</p>
<p>Toiminnan tuottavuuden parantaminen ja henkilöstön hyvinvoinnin turvaaminen</p>	<p>Ammattitaidon vahvistaminen, työkyvyn ylläpitäminen ja osaamisen monipuolistaminen</p>	<p>Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma vuosittain</p> <p>Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2020</p> <p>Esimiesvalmennus 2019</p> <p>Työilmapiiritutkimus 2019, 2021</p>
<p>Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen</p>	<p>Aktiivinen tiedottaminen</p> <p>Teemoitetut kuntalaiskyselyt</p> <p>Nuorten toimikunnan ja vanhus- ja vammaisneuvoston esityksien huomiointi</p>	<p>Viestintäohje päivitetään 2019</p> <p>Palaute kuntalaiskyselyistä ja muista vastaavista annetaan suunnitellusti</p> <p>Vaikuttamistoimielimien esitysten käsittely kunnallisissa toimielimissä</p>
<p>Kunnan edunvalvonta ja omistajapolitiikka</p>	<p>Kunnan intressien varmistaminen kuntakonserneissa ja yhteistyössä maakunnan kanssa</p>	<p>Kuntayhtymien (Eksote ja Etelä-Karjalan liitto) purkaminen 2019–2020</p> <p>Parirealty Oy omistusjärjestelyt 2018, Parikkalan ravi- ja markkinakenttä Oy:n toiminnan kehittäminen (2018–2020)</p>

5. Kuntastrategian toimeenpano ja seuranta

Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Kuntastrategiassa päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja näin edellytykset kunnan tehtävien hoitoon turvataan.

Kuntastrategia on keskeisin kunnanvaltuuston päätös ja käytännössä sitova ohje kunnanhallituksen ja lautakuntien talousarvion ja –suunnitelman laadintaan. Strategisten tavoitteiden edellyttämät toimenpiteet ja niiden saavuttamiseen tähtäävien ohjelmien valmistelu käsitellään vuosittain kunnanhallituksen talousarvion laadintaa koskevassa suunnitteluohjeessa.

Kuntastrategia on osa talousarviota ja –suunnitelmaa, eikä talousarvio voi olla ristiriidassa strategian kanssa. Tilinpäätöksessä arvioidaan kuntastrategian toteutumista ja sen tarkentamista tilanteen vaatimusten mukaisesti. Kuntastrategiaa tarkennetaan yleensä valtuustokauden puolella välissä ja kuluvalle valtuustokaudella vuoden 2020 keväällä.